

DOKTORA YETERLİK SINAVININ UYGULANMASINA YÖNELİK HUSUSLAR

Bu doküman, 20.04.2016 tarihli YÖK LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ve ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ ve bu yönetmelik çerçevesinde hazırlanan 03.11.2016 tarih, 2016/04-07 sayılı Senato kararıyla kabul edilen YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ve ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ ve SENATO UYGULAMA ESASLARI'na göre oluşturulan Doktora Yeterlik Sınavına ilişkin temel kavramlar ve uygulama esaslarını içermektedir.

BÖLÜM 1: TANIMLAR, GÖREV ve SORUMLULUKLAR

Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı: İlgili anabilim/anasanat dalı başkanını tanımlamaktadır.

Enstitü: Yıldız Teknik Üniversitesi'ne bağlı lisansüstü eğitim-öğretim yapan ilgili enstitüyü belirtmektedir.

Enstitü Kurulu: *Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdürü, enstitü müdür yardımcıları ve enstitüde öğretim programları bulunan enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlarından* oluşan ilgili kuruldur.

Enstitü Yönetim Kurulu (EYK): *Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdürü, enstitü müdür yardımcıları ve enstitü müdürü tarafından önerilen altı aday arasından enstitü kurulu tarafından üç yıl süreyle seçilen üç öğretim üyesinden oluşan ilgili kuruldur.*

Anabilim/Anasanat Dalı Kurulu: Anabilim/Anasanat dalı başkanı ve bilim veya sanat dalı başkanlarından oluşan kurulu; anabilim/anasanat dalının, yalnız bir bilim veya sanat dalını kapsadığı durumlarda ise bütün öğretim üyelerinden ve doktora yapmış öğretim görevlilerinden oluşan kuruldur.

Doktora/Sanatta Yeterlik Komitesi: Doktora/Sanatta yeterlik komitesi, anabilim/anasanat dalı kurulu tarafından önerilen öğretim üyeleri arasından EYK kararıyla belirlenen, yeterlik sınavlarını düzenlemekten sorumlu komitedir. Komite ***beş öğretim üyesinden*** oluşur ve ***üç yıl*** süreyle görev yapar. ***Görev süresi dolmadan komiteden ayrılan öğretim üyesinin yerine yeni bir öğretim üyesi, anabilim/anasanat dalı kurulunun görüşü ve EYK'nin kararı ile kalan süreyi tamamlamak üzere atanır. Doktora/sanatta yeterlik komitesi, yeterlik yazılı ve sözlü sınav jürilerini kurar.***

BÖLÜM 2: DOKTORA YETERLİK SINAVLARI

Yeterlilik Sınavının Uygulanması

➤ **Yeterlik Sınavı:** Yeterlik sınavı, kredili/kredisiz derslerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. ***Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.*** Yeterlik sınavları ilgili ***EYK kararı*** ile belirlenen takvime göre ***güz ve bahar yarıyıllarında olmak üzere yılda 2 defa*** yapılır. Yeterlik sınavları, ***doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür.*** Programın öngördüğü ders/kredi koşullarını sağlayan;

- Tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler, en geç beşinci yarıyıl sonuna kadar,***
- Lisans derecesi (bütünleşik) ile kabul edilmiş öğrenciler, en geç yedinci yarıyıl sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.***

Sınava girmeyen öğrenci başarısız sayılır. **Yeterlik sınavına girmeyen veya başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Yeterlik sınavında ikinci kez başarısız olan öğrencinin ilişkisi kesilir.** Öğrenci yeterlik sınavı için başvurusunu otomasyon sistemi üzerinden yapar. **Sınava gireceklerin listesini ilgili Enstitü, anabilim/anasanat dalı başkanlığına bildirir.** Yeterlik sınavları öğretim elemanları, lisansüstü öğrencilerin ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. **Doktora/sanatta yeterlik komitesi, yeterlik yazılı ve sözlü sınav jürilerini kurar.**

a) Yazılı sınavlar, **yeterlik yazılı sınav jürisi** tarafından yapılır.

b) Sözlü sınavlar, **yeterlik sözlü sınav jürisi** tarafından yapılır.

Yeterlik Yazılı Sınav Jürisi: **Yeterlik yazılı sınav jürisi, doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından,** yeterlik yazılı sınavlarını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla kurulur. Yeterlik yazılı sınav jürisi, **ilgili anabilim/anasanat dalında ders veren en az üç öğretim üyesinden oluşur ve iki dönem görev yapmak üzere, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye iletilir.**

Yeterlik Sözlü Sınav Jürisi: **Yeterlik sözlü sınav jürisi, doktora/sanatta yeterlik komitesi tarafından,** yeterlik sözlü sınavlarını yapmak ve değerlendirmek amacıyla kurulur. Yeterlik sözlü sınav jürisi **en az ikisi, diğer yükseköğretim kurumlarından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınav jürileri enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye iletilir.**

➤ Yeterlik sınavı, yazılı sınav ve sözlü sınav olmak üzere iki bölümden oluşur.

- ✓ **Yazılı sınav,** yeterlik yazılı sınav jürisi tarafından ilgili ABD ve Program için zorunlu alan/dersler belirlenerek **iki aşamada** yapılır.

I. aşama yeterlik yazılı sınavı, anabilim/anasanat dallarının **lisans ve yüksek lisans** düzeyindeki **derslerini** kapsar.

Not: 1. Aşama Yazılı sınavlar ilgili ABD’de yeterliğe başvuran öğrenciler için ortak yapılacaktır. Sınav süresi 90-120 dk.

- a) **II. aşama** yeterlik yazılı sınavı ise anabilim/anasanat dalı bünyesinde oluşturulan program için tanımlanan **lisansüstü** düzeyindeki **dersleri** kapsar.

Not: II. Aşama Yazılı sınavlar ilgili program da yeterliğe başvuran öğrenciler için ortak yapılacaktır. Sınav süresi 90-120 dk.

- c) Lisans programı olmayan disiplinler arası programlar için yeterlik yazılı sınavı **yalnızca II. aşama** yeterlik yazılı sınavından oluşur.

- ç) **Sınav süresi en fazla 120 dakikadır.**

(Not: Her bir yazılı sınav aşaması için)

- ✓ Öğrenci **yeterlik yazılı sınavlarının her aşamasından en az 60/100 puan** almalıdır ve **yazılı bölüm ortalaması en az 70/100** olmalıdır. Yeterlik **yazılı sınavının tüm sınav içindeki ağırlığı %50,** yeterlik **sözlü sınavının tüm sınav içindeki ağırlığı %50’dir. Yeterlik yazılı ve sözlü sınav ortalaması en az 70/100 puan olmalıdır.**

Not: Yeterlik yazılı sınavını başaran öğrenciler için yeterlik sözlü sınav jürisi Doktora Komitesi tarafından ABD Başkanlığı aracılığıyla Enstitüye iletilir.

- ✓ Herhangi bir aşama veya yeterlik sınavı ortalama puan koşullarını sağlayamayan öğrenci yeterlikten başarısız sayılır ve bir sonraki sınav döneminde yeniden sınava başvurur ve **başarısız olduğu aşamadan(yazılı ve sözlü) sınava tabii tutulur.**

Not: Yazılı yeterlik sınavının herhangi bir aşamasında başarısız olmak bir sonraki dönem her iki aşama yazılı sınavına girmeyi gerektirir.

- ✓ **Sınav evrakları yeterlik sözlü sınavını takip eden üç iş günü içinde anabilim/anasanat dalı tarafından, tutanakla ilgili enstitüye iletilir.**

Not: Yeterlik Sözlü sınavı süresi 90-120 dk arasındadır.

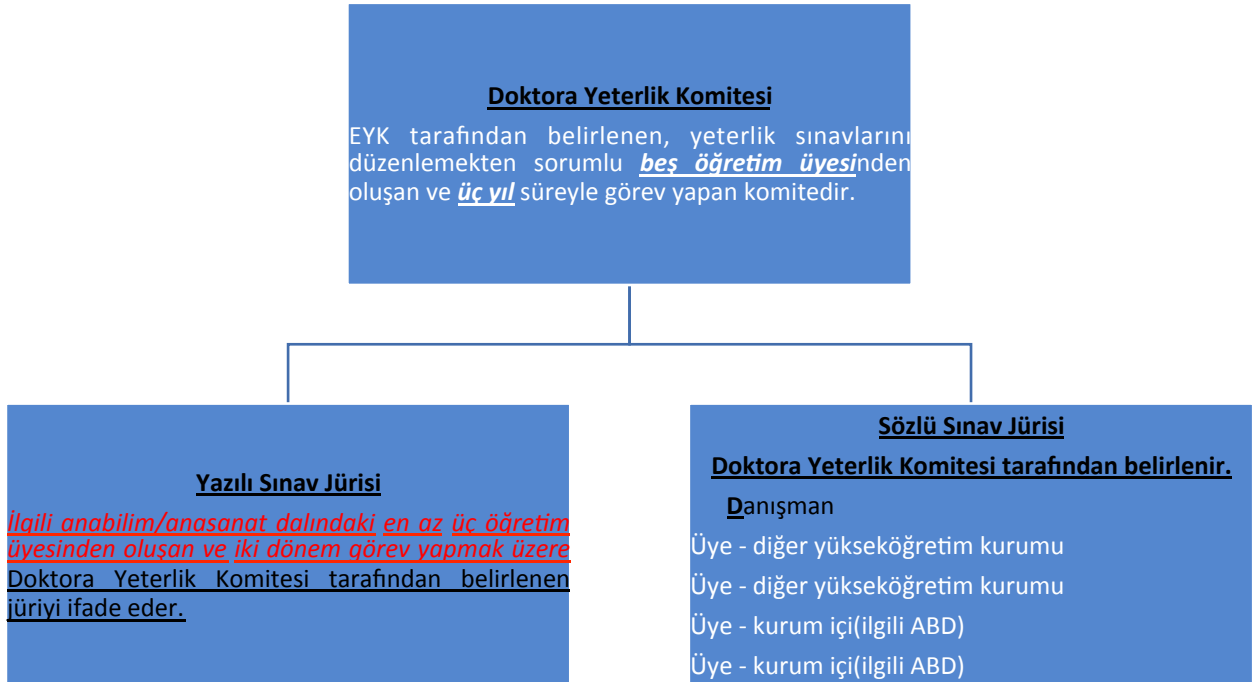
- ✓ **Not: Yeterlilik Sınavları en fazla iki hafta içerisinde doktora/sanatta yeterlik komitesinin ilan ettiği saat ve yerde yapılır.**

BÖLÜM 3: ÖNEMLİ TARİHLER, DOKTORA YETERLİK KOMİTESİ ile YAZILI ve SÖZLÜ SINAV JÜRİLERİ, İZLENECEK ADIMLAR

➤ **Önemli tarihler**

- ✓ Her yarıyılın **ilk dokuz günü** doktora yeterlilik başvurularının yapılması.
- ✓ Her yarıyılın **4.-8. haftaları** doktora yeterlilik sınavlarının yapılması.
- ✓ Sınavlar doktora/sanatta yeterlik komitesinin sınav ilanında bulunduktan iki hafta içinde tamamlanmalıdır.

➤ **Doktora Yeterlik Komitesi ile Yazılı ve Sözlü Sınav Jürileri**^{1 2}

¹ **Yazılı Sınav Jürisi:** En az üç üye, yönetmelikte üst limit belirtilmemiştir.

² **Sözlü Sınav Jürisi:** Toplam 5 üye, yönetmelikte en az iki üye diğer yükseköğretim kurumlarından seçilmesi gerektiği ifadesi yer almaktadır.

- ✓ **Sözlü Sınav Jürisi: Toplam 5 üye, yönetmelikte en az iki üye diğer yükseköğretim kurumlarından seçilmesi gerektiği ifadesi yer almaktadır.**

Danışman

Üye - diğer yükseköğretim kurumu

Üye - diğer yükseköğretim kurumu

Üye - kurum içi (ilgili ABD)

Üye - kurum içi (ilgili ABD)

➤ **İzlenecek Adımlar**

1. **Adım:** Doktora yeterlik komitesi; yazılı sınav jürisini, yazılı sınav tarih ve saatini (1. ve 2. aşama yazılı sınav için), sınavın yapılacağı salonu takvimde belirtilen tarihe kadar belirlemesi ve anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermesi gerekmektedir. Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca da ilgili tarihte evrak FBE' ye iletilmelidir.

Not: Yazılı sınav sonuçları (I. aşama ve II. aşama olmak üzere) Enstitüye; Sözlü sınavlardan önce liste halinde EBYS üzerinden ABD aracılığıyla iletilir.

2. **Adım:** Doktora yeterlik komitesi, sözlü sınav jürisini, sözlü sınav tarihi ve saati ile sınavın yapılacağı salonu, yazılı yeterlik sınavından başarılı olan öğrenciler için; yazılı sınavın yapıldığı tarihi takiben anabilim/anasanat dalı başkanlığına göndermelidir. Anabilim/anasanat dalı başkanlığınca ilgili evrak Enstitüye iletilir.

Önemli Not: Yazılı sınav ile sözlü sınav ayrı günlerde yapılacaktır. Yazılı sınavdan geçemeyen öğrenciler sözlü sınava alınamayacaktır.

3. **Adım: Sınav evrakları (yazılı I. Aşama ve II. aşama evrakları ve Sözlü sınav tutanakları) yeterlik sözlü sınavını takip eden üç iş günü içinde anabilim/anasanat dalı tarafından, tutanakla ilgili enstitüye iletilir.**